

BIBLIOTEKA
SHTETIT

85A-1

Gj. 73

XHEBRO
GJIKA

ZEMRA
MË
KËNDON

poezi

BJH-1

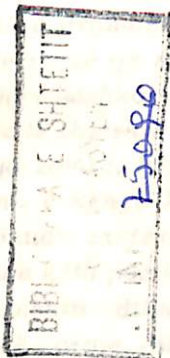
Si 75

XHEBRO GJIKA

ZEMRA MË KËNDON

poezi

SHËTËPIA BOTUESE «NAIM FRASHËRI»

XHEBRO
GLIKA

ZEMRA
MË
KËNDON

poezi

Tirazhi 1500 kopje

Format 70x100/32

Stash: 2204-72

KOMBINATI POLIGRAFIK – Shtypshkronja e Re

Tiranë, 1979

SHTËPIA BOTUESE E SHTYPSHËKRONJËS SHTYPSHËKRONJËS

DY FJALË

Sikur të kishte mundësi të ngjiteshim në kohë deri në burimet e këngëve të popullit, do të gjenim mes mjegullës së viteve e shekujve krijuesit e parë. Diku në një dushkajë, pas betejës, luftëtarët e lirisë duke lidhur plagët, në një brinjë mali çobani me halle shumë, pranë vatrës një nënë në të zeza, krushqit mes haresë e dramave të fshehura të dasmave, një djalë e një vajzë që ndoshta s'u takuan kurrë po që përjetësisht i bashkoi dashuria e kështu qindra e mijëra njerëz të thjeshtë të punës e të pushkës i nxorën këngët nga zemra, kënduan për ato që panë, ndien e përjetuan e kënga kaloi ndër breza gojë më gojë duke u lëmuar, saktësuar e përsosur.

Një nga këta poetë modestë të popullit, që s'humbi si humbisnin dikur emrin duke lënë shpirtin e mendjen në vargje, është dhe Xhebro Gjika nga Tërbaçi i Vlorës. Këngët e tij, ashtu si ato të Memo Metos, Selim Hasanit, Shefqet Peçit apo Sokol Arifit,

patën fatin e madh të hyjnë në gojën e popullit, sa sot, edhe pse nga shumëkush njihet autori, është gati e pamundur t'i dallosh nga poezia e mirëfilltë popullore që ka fituar anonimat.

Xhebro Gjika lindi në vitin 1900 dhe vdiq në korrik të 1978-ës. Ky rapsod, që s'i ndau kurrë nga vetja pushkën e kërrabën, ka mbetur në kujtesën e bashkëfshatarëve, të miqve e të njohurve të shumtë, si mishërim i labit trim e hokatar, të shtruar e therrës, të qartë e besnik në çdo situatë, sulmues e shpirtitës ndaj kështojve që prekte sadopak interesat e popullit e të Partisë. Thumbit të fjalëve e të vargjeve të tij s'i ka shpëtuar as ai vetë. Jeta e gjallë, e pasur prej militanti s'kishte si të mos gurgullonte dhe në këngët e tij plot ngjyra e reflekse, të drejtpërdrejta e të thjeshta, përherë aktuale e mbi të gjitha të ngjizura me partishmëri të thellë komuniste.

Në nekrologjinë e botuar në gazetën «Bashkimi», midis të tjerave thuhet: «Si rapsod popullor i ka kënduar me patos e dashuri popullit, Partisë e shokut Enver duke kontribuar kështu edhe në edukimin e brezit të ri».

Enver Hoxha komandant
kurdoherë me fjalë të qartë
mburon mendim i artë.

Ne kemi një Parti, shqiponjë me katër sy,
shikon larg dhe pa dylbi.

Këto vargje sa të thjeshtë aq dhe sugjektiv, sa kuptimplotë aq dhe emocionues, janë të përdarë nga shumë këngë, të cilat kanë brendi politike të lidhur me përpjekjet për të ruajtur të pacënuar lirinë e fitoret e arritura, për të forcuar pushtetin popullor, për të çarë rrethimin imperialisto-rëvizionist.

Karakterit militant e frymë thellësisht aktuale duket edhe në qëndrimin e poetit popullor ndaj armiqve të jashtëm e të brendshëm, ndaj tradhtarëve apo burokratëve e liberalëve. Ja si e shpreh ai fundin logjik të armiqve:

Të gjithëve u dihet fundi
s'u mbetet nishan gjëkund,
treden posi tym katundi.

Ata që i kanë jetuar të dy kohët: të djeshmen e të sotmen, nuk mund të rrinë pa krahasuar, pa u vënë përpara të rinjve kontrastin e fort: bardhë e zi, pa treguar se ç'luftë e punë u desh e duhet për të arritur këtu ku jemi e ku do të vemi të udhëhequr nga Partia. Prandaj ky poet na çon shpesh edhe brenda një kënge nëpër shtigjet e viteve të lara me gjak e djersë. Duke kënduar për shtypjen e hallet

e popullit në të kaluarën, ai në radhë të parë këndon për shpirtin liridashës e luftarak të shqiptarit, për guximin e heroizmin e tij tradicional të manipuluar në betejat për liri, ekzistencë e përpërim. Këtu e ka zanafillën ai rrëfim me kaq dashuri e krenari për trimat e Luftës së Vlorës, për dëshmorët e Luftës Nacionalçlirimtare, për Ushtrinë Popullore, etj. Krenaria e poetit është e shkrirë në një me krenarinë legjitime të popullit.

Në këtë libër janë përfshirë vetëm një pjesë e krijimeve të këtij rapsodi; shumë kanë mbetur në gojën e popullit e duhen qëmtuar, një pjesë ruhen në kujtesën e shokëve e të njohurve e duhen vjelë, disa kanë mbetur krijime të çastit, pa përpunimin e duhur të brumit e formës poetike, prandaj dhe janë lënë jashtë kësaj përmbledhjeje.

Le t'i mbyllim këto dy fjalë me gëzimin e rapsodit plak:

*Shqipëria mbet siç doli
një brigadë me luanë.*

PANDELI KOÇI

PËR PARTINË FAMËMADHE

Do të dal të dredh një valle,
o Parti, moj famëmadhe!
Na erdhe si nur, u shfaqe
në ca streha, në ca lagje;
shkove u rrite në male
nëpër shpella, ilegale,
tre vjet luftë me dy krale
veshur me makinë të madhe.
Po ti dole yll me halle.
Timonin sa fort e mbaje
në rrugë pa xhade çave
buzë shkëmbit kurrë s'shkave;
tokën ti me gjak e lave
edhe dolë fitimtare.
Pas Çlirimit, pas furtunës
të thamë — Parti e Punës.
Nga populli kurrë s'u ndave,
se dole nga flakë e madhe.
E argasura me halle,
rrite kaq lavdi të madhe!
Zemra jonë partizane.

PER PARTINE FAMEMADHE

O MALET E LABËRISË!

O malet e Labërisë!
Në luftën me dy armiqtë,
me fashistë e me nazistë,
u bëtë fole e Partisë,
konaku i vegjëlisë,
sheshmejdan i trimërisë,
Enveri zemërçelik,
tok me shokë komunistë
i bënë thirrje rinisë
anembanë Shqipërisë.
Ngritën flamur e lirisë,
me gjak trimash të qendisë.

LUFTA E VLORËS

1920

Në Vlorën me histori.
Është lufta që ka bërë
më njëzetë me Itali
me ca të rrallë dyfekë
të rrëmbyer në Turqi,
ca sëpata dhe hanxharë
u derdhë mbi artileri.
Kush e njih Selam Musanë,
luftëtari si ai!
Zigur Lelon hanedanë,
ra në Kotë tek dha furi.
Toto Hosi, burrë i gjallë,
sulmoi, bëri kërdi!
Po Hodo Zeqir Dukanë,
mu si sorkadhi me bri!
E mori plumbi në ballë,
si luan për tokë u shtri.